

Vicdan Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Vicdan Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32525>

Özet

Vicdan Alg?s? Ölçe?i (VAÖ), bireylerin kendi vicdanlar?n? nas?l alg?lad?klar?n?, bu alg?n?n günlük ya?amdaki ahlaki karar verme süreçlerini ve içsel çat??malar?n? nas?l etkiledi?ini ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu giri?, Sena Dilek Aksoy, K. Mert ve ?. Çetin tarafından 2019 y?l?nda Türkçeye uyarlanan ve geçerlilik güvenilirlik çal??mas? yapılan ölçe?in akademik bir özetini sunmaktadır. Ölçek, **vicdan** kavram?n?n öznel boyutunu inceleyerek, psikoloji ve etik alanlar?ndaki ara?t?rmac?lara önemli bir veri kayna?? sağlamaktadır.

Ölçe?in orijinal yap?s?, uyarlama çal??mas?nda incelenmi? ve Türk kültürüne uygunlu?u **psikometrik** yöntemlerle do?rulanm??tır. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkiye'deki çe?itli popülasyonlarda kullan?lmas?na olanak tan?maktadır.

Anahtar Kelimeler

Vicdan Alg?s? Ölçe?i, **Vicdan**, Ahlak, **Uyarlama**, Geçerlilik, Güvenilirlik, Psikolojik Ölçek, Etik, Öz-Düzenleme.

Yazarlar

Sena Dilek Aksoy, K. Mert, ?. Çetin

Amaç

Vicdan Alg?s? Ölçe?i'nin temel amacı, orijinal olarak yabancı dilde geli?tirilmif olan bu psikolojik araç Türkçeye kazandırmak ve Türk örneğinde kültürel ve dilsel uygunlu?unu sağlayarak **geçerlilik** ve **güvenilirlik** analizlerini gerçekle?tirmektir. Çal??ma, ölçe?in Türkiye'de akademik ara?t?rmalarda ve klinik uygulamalarda kullan?labilecek standart bir araç olarak kabul edilmesini hedeflemiştir.

Ölçek, bireylerin vicdanlar?na atfettikleri de?eri, vicdanlar?n?n rehberli?ini ne ölçüde kabul ettiklerini ve vicdan kaynaklı suçluluk veya huzur duygular?n? ölçerek, bu alg?n?n psikolojik iyi olu? üzerindeki etkilerini ara?t?rmay? amaçlamaktadır.

Yap?

VAÖ, bireyin kendi vicdan?na dair sahip oldu?u bili?sel ve duygusal temsilleri ölçen bir **yap?** (construct) üzerine kuruludur. Ölçülen temel yap?, bireyin içsel ahlaki pusulas?n?, yani **vicdan?**, ne kadar net, bask?n veya destekleyici alg?lad???dır. Bu alg?, genellikle üç ana boyut etraf?nda ?ekillenir:

Vicdan?n Rehberli?i: Bireyin vicdan?n? kararlar?nda yol gösterici bir güç olarak görme derecesi.

Vicdan?n Bask?s?/Yarg?lamas?: Vicdan?n yaratt??? suçluluk, pi?manlık veya içsel ele?tiri düzeyi.

Vicdanla Uyum: Bireyin vicdan?yla bar???k olma ve ahlaki eylemlerden kaynaklanan iç huzur duygusu.

Geçerlik

Aksoy, Mert ve Çetin (2019) taraf?ndan gerçekleştirilen Türkçe uyarlama çalışmas?nda, ölçe?in **yap? geçerli?i** sağlamak amacıyla analizler yapılmıştır. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak beklenen alt boyutlar altında toplandığını göstermeyi amaçlamıştır.

Uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n? koruyup korumadığını incelenmiştir. Elde edilen bulgular, ölçe?in Türk kültüründe de ölçmek istedi?i psikolojik yapıyı yeterli düzeyde ölçtü?ünü, yani iyi bir **geçerlilik** sunduğunu desteklemektedir. Kriter geçerli?i için ise, Vicdan Alg?s? Ölçe?i puanları, teorik olarak ilişkili olduğu düşünülen diğer ölçeklerle (örneğin, ahlaki muhakeme veya içselleştirilmiş etik değerler ölçekleri) anlamlı korelasyonlar gösterdiği varsayılmaktadır.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirli?i**, yani tutarlılık ve kararlılık, iç tutarlılık analizleri yoluyla incelenmiştir. Uyarlama çalışmas?nda genellikle **Cronbach Alfa katsay?s?** hesaplanmıştır. Bu katsay?nın kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) olması, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü gösterir.

Uyarlama çalışmas?nın sonuçları, Vicdan Alg?s? Ölçe?i'nin genelinde ve alt boyutlarında yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca, ölçe?in zamana karşı kararlılığını test etmek amacıyla, küçük bir alt örneklem üzerinde test-tekrar test **güvenirlik** analizlerinin de yapıldığı varsayılmaktadır.

Faktör Analizi

Vicdan Alg?s? Ölçe?i'nin Türkçe formunun yapısal geçerliliğini belirlemek için **Faktör Analizi** kullanılmıştır. Bu süreçte genellikle iki amaç izlenir:

Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA): Ölçe?in teorik yap?s?na uygun olarak kaç farklı faktörden oluştuğunu keşfetmek ve her bir maddenin hangi faktöre yüklendiğini belirlemek için kullanılmıştır.

Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA): AFA ile belirlenen veya orijinal ölçekte bulunan faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde ne kadar iyi uyum sa?lad???n? test etmek amac?yla kullan?lm???t?r. Uyum indekslerinin (CFI, TLI, RMSEA vb.) kabul edilebilir s?n?rlar içinde olmas?, faktör yap?s?n?n do?rulan???n? gösterir.

Aksoy ve arkadaşlar?, orijinal ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n Türkçe formda da korundu?unu ve faktör yüklerinin yeterli düzeyde oldu?unu rapor etmi?tir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?l?r. (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak tipik olarak 4 veya 5'li Likert format?ndad?r.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler, üniversite ö?rencileri ve genel popülasyon. (Uyarlama çal???mas? muhtemelen üniversite ö?rencileri üzerinde yap?lm???t?r.)

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri.

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal???mas?n?n yap?ld??? örneklem, Celal Bayar Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü Dergisi'nde yay?nlanan makalede detayland?r?lm???t?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama ölçe?i. Kat?l?mc?lardan kendilerini en iyi tanımlayan seçenekleri i?aretlemeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Ölçüm, Cronbach Alfa, Faktör Yap?s?, Ahlaki Geli?im, Öz-Düzenleme, Vicdan?n Bili?sel Alg?s?.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Sena Dilek Aksoy

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: senadilek2010@gmail.com

Yaz???ma Adresi: Bilgi makalede mevcuttur.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: Türkçe uyarlama çal??mas? 2019 y?I?nda yay?nlanm??t?r.

?zinler ve Kullan?m: Akademik amaçlı? kullan?mlar için genellikle yazar?n izni veya makalenin yay?nland??? derginin politikalar? geçerlidir. ?leti?im e-postas? üzerinden sorumlu yazar Sena Dilek Aksoy ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ücret: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?m? için herhangi bir ücret bilgisi mevcut de?ildir.

Orijinal makaleye DergiPark üzerinden eri?im sa?lanabilmektedir: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: vicdan-algisi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Aksoy, S. D., Mert, K. ve Çetin, ?. (2019). Vicdan Alg?s? Ölçe?i'nin Türkçe geçerlilik güvenilirli?i. *Celal Bayar Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(3), 148-153.

Vicdan Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?itirilmemelidir.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelere ula?mak için yukar?da belirtilen referans makalenin incelenmesi gerekmektedir.